

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

v oboru

SEXUOLOGIE

1. Cíl specializačního vzdělávání

Cílem specializačního vzdělávání je prohloubení znalostí lékařů v oblasti lidské sexuality tak, aby byli schopni samostatné práce v ambulantní i lůžkové sexuologické praxi.

Odborník musí být seznámen se zdravotní politikou obecně a ve vztahu k oboru sexuologie zvláště. Ovládá problematiku organizace a řízení sexuologické péče ve všech jejích úsecích.

2. Minimální požadavky na specializační vzdělávání

Předpokladem k zařazení do specializačního vzdělávání v oboru sexuologie je absolvování vzdělávacího programu v oborech psychiatrie, nebo gynekologie a porodnictví, nebo urologie, výjimečně též z jiného lékařského oboru.

Specializační vzdělávání se uskutečňuje při výkonu lékařského povolání formou celodenní průpravy v rozsahu, odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle § 83a zákoníku práce.

Podmínkou pro získání specializace v oboru sexuologie je zařazení do tohoto oboru, absolvování odborné praxe ve výše uvedených oborech a dalších 12 měsíců odborné praxe v sexuologii v celkové v minimální délce 6 let, z toho:

2.1 odborná praxe v oboru psychiatrie, nebo gynekologie a porodnictví, nebo urologie – minimálně 5 let (podle požadavků oboru)

2.2 odborná praxe v oboru sexuologie – minimálně 12 měsíců

a) povinná praxe v oboru

10 měsíců na akreditovaném sexuologickém oddělení, z toho minimálně *2 měsíce* na oddělení lůžkovém,

b) povinná doplňková praxe v dalších oborech:

- *pro psychiatrii*: minimálně po 1 měsíci praxe na akreditovaných pracovištích gynekologickém a urologickém, lůžkových, nebo ambulantních,
- *pro gynekologii*: minimálně po 1 měsíci praxe na akreditovaných pracovištích psychiatrickém a urologickém, lůžkových nebo ambulantních,
- *pro urologii*: minimálně po 1 měsíci praxe na akreditovaných pracovištích psychiatrickém a gynekologickém, lůžkových nebo ambulantních,
- *pro lékaře jiných oborů*: minimálně 1 měsíc praxe na akreditovaných pracovištích psychiatrickém, gynekologickém a urologickém, lůžkových nebo ambulantních,

c) doporučená doplňková praxe

- *minimálně 1 měsíc* stáž na akreditovaném pracovišti dermatovenerologickém, se zaměřením na diagnostiku a terapii pohlavně přenosných onemocnění,

d) účast na vzdělávacích aktivitách

povinná účast

- úvodní stáž v sexuologii (subkatedra sexuologie IPVZ) - 14 dní,
- předatestační stáž v sexuologii (tamtéž) - 1 měsíc,
- povinný kurz Lékařská první pomoc – 3 dny a seminář Základy zdravotnické legislativy – 1 den, pokud nebyly absolvovány v rámci předchozího vzdělávacího programu,

doporučená účast

- tematické kurzy IPVZ a ostatních institucí, věnované sexuologickým problémům,
- semináře a konference Sexuologické společnosti ČLS a SPRSV (Společnosti pro plánování rodiny a sexuální výchovu).

3. Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů

a) Z vlastního oboru

- znalosti o fylogenezi a ontogenezi sexuality, fyziologie a patofyziologie lidského sexuálního chování a lidské reprodukce,
- znalosti kliniky poruch a nedostatků v tělesně pohlavním vývoji lidí, klinika sexuálních dysfunkcí a partnerského sexuálního nesouladu, parafilií, odchylek a poruch sexuální orientace a sexuální identifikace,
- vyšetřování, léčení, medicínské posuzování pachatelů a obětí sexuálních deliktů,
- vyšetřování a léčení sexuálních poruch při tělesných a duševních poruchách a onemocněních,
- vyšetřování, léčení a posuzování poruch plodnosti muže a zásady vedení infertilního páru. Vyšetřování a hodnocení spermiologických nálezů, preparace ejakulátu, kryokonzervace spermií,
- andrologické indikace k metodám asistované reprodukce,
- postkoitální test a jeho hodnocení, hodnocení množství a kvality cervikálního hlenu. Penetrační testy spermií v přirozených i arteficiálních médiích. Technika vaginální, cervikální a kavitární inseminace,
- indikace a kontraindikace antikoncepčních metod u mužů i žen, poradenství v oblasti plánovaného rodičovství,
- systematické znalosti indikací a kontraindikací léčebných sexuologických metod, hluboké znalosti medikamentózní terapie v sexuologii včetně terapie hormonální, hluboké znalosti specifické psychoterapie sexuálních poruch (sexoterapie),
- sexuologické poradenství v souvislosti s pohlavně přenosnými nemocemi, včetně HIV/AIDS,
- znalosti základních organizačních a právních předpisů obecně, pro sexuologii zvláště, a to zejména předpisy:
 - o nucené ochranné léčbě sexuálních delikventů,
 - o kastraci sexuálních delikventů,
 - o chirurgické sterilizaci,
 - o změně pohlaví transsexuálních osob;
- znalosti předpisů o zdravotním a nemocenském pojištění ve vztahu k sexuologické oblasti,
- sexuologické vyšetření muže a ženy, včetně základního vyšetření ženských a mužských pohlavních orgánů,

- sexuologické dotazníky, jejich zpracování a vyhodnocení,
- falopletyzmografické a vulvopletyzmografické vyšetření a jeho vyhodnocení.

4. Všeobecné požadavky

Organizace zdravotnictví, právní předpisy a nařízení platná ve zdravotnictví, právní rámec lékařské praxe. Poskytování zdravotní péče s využitím zdrojů ionizujícího záření vyžaduje absolvování certifikovaného kurzu radiační ochrany.

5. Hodnocení specializačního vzdělávání

a) Průběžné hodnocení školitelem - záznamy o absolvované praxi v logbooku, záznamy o průběžném hodnocení školitelem v pravidelných šestiměsíčních intervalech v průkazu odbornosti,

b) Předpoklady přístupu k atestační zkoušce

- absolvování povinné praxe v oboru,
- absolvování povinných doplňkových praxí,
- doklady o absolvování nepovinných akcí,
- předložení seznamu výkonů (logbook) potvrzeného školitelem,
- předložení a obhajoba písemné seminární práce podle požadavků subkatedry,

c) Vlastní atestační zkouška

- část praktická - vyšetření pacienta, vedení případů v průběhu klinické předatestační stáže,
- část teoretická - 3 vylosované odborné otázky, obhajoba seminární práce .

6. Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost

Lékař se specializací v oboru sexuologie je schopen:

- diagnostikovat, léčit a odborně posuzovat případy z celého spektra sexuálních poruch mužů a žen, jakož i poruchy plodnosti muže,
- poskytovat sexuologické poradenství v celé šíři oboru,
- vést specializační vzdělávání a další vzdělávání v oboru u svých spolupracovníků,
- publikovat odborná i popularizační sdělení v tisku,
- orientovat se v české a zahraniční odborné literatuře,
- sledovat vývoj poznatků v sexuologii a navazujících lékařských i nelékařských vědních oborech a aplikovat nové poznatky v praxi.